

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

22 דצמבר 2010

ע"פ 18783-03-10 גט-איט בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל
ע"פ 22215-03-10 לירן להט נ' מדינת ישראל

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

בפני: כב' הנשיאה דבורה ברלינר – אב"ד

כב' השופטת מרים סוקולוב
כב' השופט מאיר יפרח

המערערים בע"פ 18783-03-10: 1. גט-איט בע"מ
2. אורי לנדא
המערער בע"פ 22215-03-10: לירן להט

נגד

המשיבה: מדינת ישראל / משרד המסחר והתעשייה ת"א

נוכחים:

אורי לנדא וב"כ עו"ד יובל נחמני
לירן להט וב"כ עו"ד א' אדרת
עו"ד טלי קינן, ממשרד התעשייה והמסחר

פסק דין

1. המערער הועמד לדין בגין 3 עבירות על חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 (להלן: "החוק"): איסור הטעיית צרכן; סירוב לבטל עיסקה; וכן אי-החזקת מלאי סביר של טובין, מסוג נשוא העיסקאות, במלאי, עד כדי להטעות בנסיבות מחמירות ביחס למספר רב במיוחד של צרכנים. על-פי הנתען בכתב האישום, המערער היה בעל עסק בשם המסחרי 'דולי מחשבים'. המערער התקשר עם חברה בשם 'גט איט', שהיא חברה לפרסום מוצרי צריכה ומכירתם לצרכנים באמצעות אתר אינטרנט. במהלך 2006 התבצעה מכירת מוצרים לצרכנים באמצעות אתר האינטרנט הנ"ל על-ידי מכר מרחוק. על-פי הנתען, המערער נמנע מלספק את המוצרים שהתחייב לספקם.
2. כתב האישום כלל שלושה נאשמים: חברת גט איט, מנכ"ל חברת גט איט אורי לנדא וכן המערער שבפנינו, שכאמור, היה בעל העסק שאמור היה לספק את המוצרים.
3. לאחר שמיעת ראיות, הרשיע בית-משפט קמא (כב' השופטת דורית רייך-שפירא) את כל הנאשמים בעבירות שיוחסו להם. בית-משפט קיבל, כי הצרכנים שרכשו את המוצרים סברו שמדובר בעיסקאות בנות-ביצוע, בעוד שבפועל העיסקאות לא היו בנות-ביצוע, ובכך היה משום

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

22 דצמבר 2010

ע"פ 18783-03-10 גט-איט בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל
ע"פ 22215-03-10 לירן להט נ' מדינת ישראל

- 1 "פיתוי מטעה לצרכן ומנוף שיווקי לנאשמים". סך הכל, על-פי האמור בכתב האישום, מדובר בכ-
2 350 צרכנים, כאשר בנספח שצורף לכתב האישום פורטו מספר דוגמאות לכך.
3
- 4 על המערער שבפנינו הוטל קנס בסכום של 150,000 ₪ וכן חוייב לפצות כל אחד מ- 15
5 המתלוננים, המאוזכרים בנספח לכתב האישום, בסכום של 500 ₪ לכל אחד. המערער גם חוייב
6 לחתום על התחייבות בסך 200,000 ₪ שלא יעבור עבירות שהורשע בהן.
7
- 8 על פסק הדין של בית-משפט קמא, על שני חלקיו – הכרעת הדין וגזר הדין, הונחו בפנינו שני
9 ערעורים: ערעור אחד הוגש על-ידי חברת גט איט ומנכ"לה, ערעור שני הוגש על-ידי המערער שבפנינו
10 – לירן להט (להלן: "המערער").
11
- 12 בפתח הדיון היום בפנינו, הודיעו לנו הצדדים, כי הגיעו לכלל הסכמה באשר לערעורם של
13 חברת גט איט ומנכ"לה. בהתאם להסכמת הצדדים נדחה ערעורה של החברה והתקבל ערעורו של
14 אורי לנדא והוא זוכה. ערעורו של המערער נותר בעינו והוא העומד לדיון כרגע.
15
- 16 העובדות העיקריות למעשה לא היו שנויות במחלוקת. לא היתה שנוייה במחלוקת העובדה,
17 כי המערער התחייב לספק את המחשבים לאותם קונים שהזמינו אותם על-פי הפרסום שביצעה
18 בזמנו חברת גט איט. לא היתה מחלוקת גם על כך, שבסופו של יום לא סופקו המחשבים.
19 המתלוננים, קרי – הרוכשים, שרכשו דרך האתר, לא קיבלו בחזרה את הסכומים שכבר העבירו על
20 חשבון המחשבים.
21
- 22 5 טענתו של המערער היתה, כי הוא התכוון לספק את כל המחשבים בהתאם למה שהתחייב
23 לו, הוא גם היה עומד בהתחייבות זו אלמלא נתון בלתי-צפוי ומפתיע מבחינתו, שעניינו מערכת
24 היחסים בינו ובין חברת הסליקה שעימה עבד. כדי להסביר, לטענת המערער הצרכנים הזמינו את
25 המחשב באמצעות תשלום בכרטיס אשראי. כרטיס האשראי נסלק על-ידי חברת סליקה בשם 'גמא'.
26 גמא הפסיקה להעביר תשלומים לדולי בתאריך 5.10.06, למרות שעמדה אז לזכות דולי מחשבים
27 יתרת זכות שעלתה על 250,000 ₪. לא היתה סיבה של ממש שגמא יפסיקו את הזרמת הכספים,
28 וכאמור, הטענה היא שהיתה בכך התפתחות מפתיעה, שהמערער לא יכול היה לצפות אותה. רק בשל
29 כך לא יכול היה לעמוד בהתחייבויותיו.
30
- 31 6 בית-משפט קמא לא קיבל טענה זו. החלטתו המרכזית של בית-משפט קמא היתה במישור
32 האמינות, כאשר נדחתה גירסתו של המערער. בלשונו של בית-משפט קמא: "אני דוחה מחוסר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

22 דצמבר 2010

ע"פ 18783-03-10 גט-איט בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל
 ע"פ 22215-03-10 לירן להט נ' מדינת ישראל

- 1 **אמינות טענתו העיקרית של נאשם 3, שמבחינתו ומבחינת דולי, העיכוב שערכה גמא את הזרמת**
 2 **הכספים היה מפתיע, לא סביר ולא צודק". אליבא דבית-משפט קמא, העובדה שהיתה קיימת יתרת**
 3 **זכות, לא מוכיחה שגמא היתה מחוייבת להמשיך ולהזרים כספים לדולי. דולי לא סיפקה באותה**
 4 **תקופה במועד את כל ההזמנות שבהן התחייבה, ומשום כך, על-פי ההסכם בינה לבין המערער, היתה**
 5 **רשאית גמא להפסיק את הזרמת המזומנים. מסקנתה של כב' השופטת קמא היתה, שהמערער ניסה**
 6 **להפוך את סדר הדברים: "במקום להשקיע ממשאביו ולייצר מלאי למכור מחשבים ולקבל תמורה,**
 7 **הוא תכנן לגלגל כספים תוך הקדמת קבלת התמורה לאספקת המחשבים, ומהר מאד הסתבך**
 8 **בחוסר היכולת לעמוד בהתחייבויותיו. הצרכנים התלוננו, ובגמא התעוררו חששות שהיקנו לה את**
 9 **הזכות לעכב את המזומנים שהגיעו לחזקתה".**
 10
 11 בית-משפט קמא ערך חישוב, ולפיו בתאריך 5.10.06, תאריך שאחריו עוד ביצע המערער
 12 מספר עיסקאות וקיבל מספר הזמנות למחשבים, עברו כבר 21 יום במניין ימי העסקים מיום
 13 11.9.06, שזהו התאריך הראשון שבו היה על המערער לספק את הסחורה המוזמנת. הצרכנים
 14 אמורים היו לקבל את הזמנתם תוך 14 ימי-עסקים, ולפיכך, מאותו תאריך ואילך רשאית היתה,
 15 כאמור, גמא, שלא להעביר לדולי מחשבים את הכספים שהגיעו לה, ולא היתה בכך התפתחות בלתי-
 16 צפויה, כפי שטוען המערער. ב- 5.10 הפסיקה גמא להעביר את הכספים.
 17
 18 7. בהודעת הערער, כמו גם בטיעון בפנינו, הציג הסניגור שני קווי טיעון חילופיים, שאינם
 19 מתיישבים, למעשה, זה עם זה. הטענה האחת היתה, כי בדרך התנהלותה של דולי מחשבים, וממילא
 20 של המערער, לא היתה כל הטעיית הצרכן. החברה איננה אמורה להחזיק מלאי. קיימת חובה
 21 להחזיק מלאי רק כאשר מדובר במכירה מיוחדת, כהגדרתה בסעיף 15 לחוק הגנת הצרכן. זה איננו
 22 המקרה הנוכחי, אין מדובר במכירה מיוחדת. לפיכך, לא היתה חובה להחזיק מלאי ואין בכך,
 23 כאמור, הטעייה. הסניגור ממשך וטוען בקו טיעון זה, כי כל המשק עובד כך. המערער סבר שיקבל
 24 את הכספים, יוכל לרכוש מה שהוא צריך לרכוש ולספק את המחשבים במועד.
 25
 26 8. קו הטיעון החילופי היה, כי העבירה אכן נעברה, היתה הטעייה. אולם, המדובר בעבירה של
 27 אחריות קפידה, ולמערער פתוחה הדרך להוכיח הגנה מכוח שני מקורות הגנה חילופיים: האחד –
 28 עניינו בסעיף 22(ב) לחוק העונשין, התשל"ז – 1977 (להלן: "חוק העונשין") האומר: "לא ישא אדם
 29 באחריות לפי סעיף זה אם נהג ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות, ועשה כל שניתן למנוע את
 30 העבירה. הטוען טענה כאמור, עליו הראייה".
 31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

22 דצמבר 2010

ע"פ 18783-03-10 גט-איט בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל
ע"פ 22215-03-10 לירן להט נ' מדינת ישראל

- 1 הסעיף הנוסף, שמהווה לענייננו את החוק המיוחד (Lex specialis) הוא סעיף 27 לחוק,
2 האומר, כי: " ... תהא זו הגנה לנאשם אם יוכיח כי לא ידע ולא היה עליו לדעת כי היה במכר או
3 בשירות משום הפרה של ההוראות האמורות".
4
5 אין צורך לומר, כי המשותף לשתי ההגנות, הן מכוח חוק העונשין והן מכוח החוק, הוא
6 הנטל שעבר אל המערער להוכיח את הגנתו.
7
8 למעשה ניתן למקד את הטיעון רק בקו הטיעון שעניינו הוכחת ההגנה, שכן בפנינו, כאמור,
9 הסכים הסניגור מפורשות כי העבירה אכן נעברה: "המערער נכשל עסקית, והוכח במאזן
10 ההסתברויות להוכיח את ההגנה לפי סעיף 27 ... ואפשר לומר שהעבירה בוצעה. זו היתה גישתנו
11 מההתחלה בבית-משפט קמא".
12
13 9. שמענו לאורך שעה ארוכה את טיעוני הצדדים ודעתנו היא, כי אין מקום להתערב בממצאיו
14 של בית-משפט קמא. בניגוד לטענתו של הסניגור, כי מדובר בענין עקרוני, אנו רואים בהכרעתה של
15 כב' השופטת קמא הכרעה נקודתית בשאלת מהימנות, ובשאלה הספציפית, האם עלה בידי המערער
16 להוכיח את הגנתו.
17
18 10. אלה הנימוקים עליו השתית בית-משפט קמא את קביעתו, כי המערער לא הוכיח את
19 גירסתו:
20
21 (א) המערער טען כי עמד לרשותו מחסן, שבו החזיק מלאי, ולו חלקי. ולא הוכיח טענה זו
22 בראייה חיזונית, כגון: רשומה עסקית או עדות מי מעובדיה של דולי (ראה עמ' 16 שורות 27
23 – 30 להכרעת הדין).
24
25 המסקנה הגיונית ומתבקשת. המערער לא היה עובד יחידי בעיסקו, ואין כל סיבה שלא יוכל
26 להוכיח טענה הקשורה בדולי מחשבים בעדות נוספת. כזכור, הנטל עליו ובגדר נטל זה,
27 הדרישה כי עדותו בנקודה זו לפחות לא תישאר כעדות יחידה, היא דרישה הגיונית וסבירה
28 ובית-משפט קמא רשאי היה לייחס לה את המשקל הראייתי ההולם.
29
30 (ב) בית-משפט קמא ייחס משקל גם לכך, שכעבור שבועיים בלבד לא עלה בידי המערער לספק
31 את ההזמנות, וגם נימוק זה יש בו הגיון וסבירות. נקודת המוצא צריכה להיות, כי ברגע
32 שהמערער התקשר בעיסקה הראשונה עם הלקוח הראשון וירד סכום כסף מחשבונו של

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

22 דצמבר 2010

ע"פ 18783-03-10 גט-איט בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל

ע"פ 22215-03-10 לירן להט נ' מדינת ישראל

- 1 אותו לקוח על-חשבון העיסקה העתידית, צריכה להיות בידי המערער האפשרות לספק, ולו
2 כמות סבירה של מחשבים, לאותם אנשים שיזמינו אותם באותו מועד. העובדה שאחרי
3 שבועיים בלבד לא יכול היה המערער לעמוד בנטל זה, מחזקת ותומכת במסקנתה של
4 השופטת קמא, כי מלכתחילה לא התארגן לצורך זה והתקווה היתה שהוא יצליח לגלגל
5 כספים ולמשוך את אספקת המחשבים עד אשר יעלה בידו לגייס את המלאי ההולם.
6
7 כיוון שהסניגור התייחס לענין החובה להחזיק במלאי כסוגייה בפני עצמה והביא לענין זה
8 את הוראותיו של סעיף 15 לחוק, אנו רואים להעיר כדלקמן: ההפנייה לסעיף 15 נעשתה
9 מכוח "מכלל הן אתה שומע לאו". במילים אחרות, סעיף 15 לחוק, שעניינו מכירה מיוחדת,
10 מחייב החזקת מלאי ואומר זאת במילים מפורשות. מכאן אתה שומע, כי במכירה שאיננה
11 מכירה מיוחדת אין צורך בכך. ולא היא. הטענה, כי המערער לא החזיק ברשותו מלאי
12 מתאים איננה נובעת מחובה ערטילאית כלשהי להחזיק מלאי אלא מהחובה הבסיסית, כי
13 בידי המערער, כמו בידי כל אדם אחר במצבו, תהיה אפשרות לעמוד בהתחייבויותיו כלפי מי
14 שיזמין את המוצר שמדובר בו.
15
16 המערער, כאמור, לא הצליח להוכיח כי היה בידו מלאי שכזה, ובמילים אחרות, לא עמד
17 בנטל המוטל עליו להוכיח שעשה כל שביכולתו למנוע את העבירה (סעיף 22(ב) לחוק
18 העונשין), או, לחלופין, להוכיח כי לא ידע ולא היה עליו לדעת שהיה בתנאים אלה משום
19 הפרה של חובתו כלפי הצרכן.
20
21 המערער העלה עוד טענות עובדתיות שונות, שכולן נועדו להוכיח שהיו לו רזרבות כספיות, (ג)
22 שאיפשרו לו לספק לצרכנים את מה שהבטיח נכון ליום עריכת העיסקאות איתם.
23
24 בית-משפט קמא דחה טענה זו, משום שהמערער לא הוכיח זאת במסמכים או בדרך אחרת.
25 גם בקביעה זו לא נוכל להתערב. הקביעה עומדת באדני-הגיון. הדעת נותנת כי אין כל קושי
26 לאדם להוכיח שיש לו עתודה כספית בסדר הגודל שהמערער דיבר עליה. מדובר בנתונים
27 ובמאגרי מידע המצויים בשליטתו של המערער, כגון: דפי-בנקים, אנשים שיכולים להעיד על
28 כך וכיו"ב. משלא הובאו ראיות בנושא זה וכשאנו נותנים אל דעתנו כי מדובר בנטל המוטל
29 על המערער – צדק בית-משפט קמא כאשר לא קיבל את הטענות העובדתיות דלעיל.
30
31 עיקר המאבק היה סביב התנהלותה של חברת גמא. כזכור, טענתו של המערער היתה כי (ד)
32 ההסתבכות היתה עקב החלטתה של גמא, לפתע פתאום, באופן בלתי-צפוי, להפסיק את

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

22 דצמבר 2010

ע"פ 18783-03-10 גט-איט בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל
ע"פ 22215-03-10 לירן להט נ' מדינת ישראל

- 1 הזרמת הכספים, שמנעה ממנו להמשיך ולספק למזמינים את המוצר שעבורו כבר החלו
2 להפקיד כספים.
3
- 4 בית-משפט קמא, כאמור, דחה קו טיעון זה וגם בנושא זה נראה לנו כי הדין עימו נתחיל
5 ונאמר, כי עצם הטענה כי לרשות המערער עמדה באותו זמן עתודה כספית בסך של כחצי
6 מיליון ש"ח, עומדת בסתירה לטענה שמחדלה של חברת גמא מנע ממנו לספק את הסחורה
7 למזמינים. המערער טען לאורך כל הדרך כי הוא רצה לספק את הסחורה למזמינים, הוא לא
8 תכנן כל תרגיל "עוקץ", וכאמור, הדבר נמנע ממנו בשל כוח עליון, שעניינו התנהלותה של
9 חברת גמא. הדעת נותנת, כי לו היה בידו הסכום שהוא טוען לו, היה מספק את הסחורה
10 ומתדיין אחר-כך עם חברת גמא באשר להזרמת הכספים או ההצדקה בעיכובם.
11
- 12 11. הממצא החשוב ביותר עולה מ-13/נ, שהוא ההסכם שנחתם בין המערער לבין גמא. מהסכם
13 זה עולה במפורש, כי גמא היתה רשאית להפסיק את הזרמת הכספים, "על-פי שיקול דעתה המלא
14 והבלעדי", עד שיימסר לגמא אישור להנחת דעתה כי סופק המוצר שמדובר בו לצרכן. העובדה היא,
15 כי היו צרכנים שהתלוננו. המוצר לא סופק להם בזמן. נתון זה לא עלה בידי המערער לסתור.
16
- 17 מכאן ואילך רשאית היתה גמא, כאמור, לעצור את הכספים. לא היתה בכך התפתחות
18 מפתיעה עבור המערער, שהרי הוא חתם על 13/נ וידע כי שיקול הדעת בנושא זה מסור לגמא. בכל
19 רגע נתון, כל אימת שקיבל הזמנה נוספת, צריך היה המערער להיות מסוגל לספק לצרכן את המוצר
20 בלי קשר להתנהלותה של גמא, כאשר מראש הסכים כי לגמא שיקול דעת מלא ובלעדי, כיצד לפרש
21 את התנהלותו, אם עמד בהתחייבותו אם לאו.
22
- 23 12. התובעת טענה בפנינו, כי מלכתחילה המערער לא דאג לכך שהצרכנים ידעו כי ישנו גורם
24 נוסף בתמונה, קרי – חברת הסליקה גמא וכי קבלת המוצר תלויה בכך שגמא תזרים את הכספים.
25
- 26 אנו משאירים בצריך עיון את השאלה, האם אכן צריך היה המערער להודיע הודעה מסוג זה
27 לצרכנים, אולם מה שאיננו יכול להיות שרוי בצריך עיון, הינה חובתו הבסיסית, כאמור, להיות
28 מסוגל ממשאביו שלו לספק מוצר שהתחייב לו.
29
- 30 13. על כל אלה אנו רואים להוסיף, כי המערער לא הוכיח את טענותיו כלפי גמא במישור
31 היחסים ביניהם, ולשיטתנו, גם בהקשר זה לא עמד בנטל המוטל עליו. אנו ערים לכך, שגמא לא

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

22 דצמבר 2010

ע"פ 18783-03-10 גט-איט בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל
ע"פ 22215-03-10 לירן להט נ' מדינת ישראל

- 1 נחקרה במשרד המסחר והתעשייה, אנו ערים גם לכך שבית-משפט קמא ראה באי החקירה מחדל
2 חקירתו.
- 3
4 גם אם אלו פני הדברים, לא היה בכך כדי למנוע את המערער להביא את גמא לעדות. אם
5 אכן מדובר בנתונים מוצקים ובטענה, כי גמא התנהלה באופן מפתיע גם ללא חקירה מראש, ניתן
6 היה להביא את האנשים הרלבנטיים מחברת גמא לדוכן העדים ולהוכיח באמצעותם את הגירסה.
7 משלא עשה זאת המערער ומשבית המשפט לא ראה להסתפק בגירסתו בלבד ודחה אותה כבלתי-
8 אמינה, איננו סבורים כי ערכאת הערעור צריכה להתערב בכך.
- 9
10 14. התוצאה היא, כי אנו דוחים את הערעור לענין הכרעת הדין ומותירים את קביעותיו של
11 בית-משפט קמא בעינן.
- 12
13 15. באשר לעונש – בית-משפט קמא הטיל כאמור על המערער קנס בסך 150,000 ₪ וענישה
14 נוספת, כמפורט לעיל. הסניגור היפנה את תשומת הלב לכך, שמדובר בקנס העולה על פי 17 מסכום
15 הנזק שנטען לו ויש בכך חוסר סבירות והחמרת-יתר.
- 16
17 לאחר ששקלנו את הנתונים, אנו מעמידים את הקנס על סכום של 110,000 ₪. בית-משפט
18 קמא לא ציין מאסר תמורת הקנס, ומשלא התבקשנו לכך, איננו רואים לתקן זאת מיוזמתנו.
- 19
20 בכפוף לשינוי זה, יתר רכיבי גזר הדין ישארו בעינם, לרבות הסדר התשלומים, כפי שנקבע
21 בבית-משפט קמא.

22
23 ניתן והודע היום ט"ו טבת תשע"א, 22/12/2010 במעמד הנוכחים.

24

מאיר יפרח

מאיר יפרח, שופט

מרס סוקולוב, שופטת

מרס סוקולוב, שופטת

דבורה ברלינר, נשיאה
אב"ד

דבורה ברלינר, נשיאה
אב"ד

25

26

27

ניתן והודע היום ט"ו טבת תשע"א, 22/12/2010 במעמד הנוכחים.